

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 77/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť M. F., zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti jeho väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos 122/2013 z 15. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2013 doručená sťažnosť M. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti svojho väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 122/2013 z 15. októbra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že Krajská prokuratúra v Nitre podala 17. októbra 2011 Okresnému súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) obžalobu č. k. Kv 139/2010-144, na základe ktorej je obžalovaný z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona.

Okresný súd uznesením sp. zn. 21 T 118/2011 zo 16. septembra 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu zo 16. septembra 2013“) zamietol žiadosť sťažovateľa (podanú 28. augusta 2013) o prepustenie z väzby na slobodu z dôvodu, že naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský súd napadnutým uznesením zamietol jeho sťažnosť z 18. septembra 2013 proti uzneseniu okresného súdu zo 16. septembra 2013.

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na to, že krajský súd predtým uznesením sp. zn. 1 Tos 122/2013 z 15. augusta 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 15. augusta 2013“) vo vzťahu k spoluobvinenému T. Š. (ďalej len „spoluobvinený“) rozhodol za úplne rovnakých podmienok protichodne, keď ho v spoločnej trestnej veci

prepustil z väzby na slobodu, ale sťažovateľovu sťažnosť zamietol. Sťažovateľ preto považuje rozhodnutie krajského súdu vo vzťahu k jeho osobe za diskriminačné.

V súvislosti s rozhodovaním o väzbe spoluobvineného sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd v uznesení z 15. augusta 2013 skonštatoval prietahy v konaní, pričom podľa jeho názoru *„tieto rovnako dopadajú aj na väzbu sťažovateľa, ide o to isté konanie (súd dokonca poukázal aj na konkrétne články Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd)“*.

Krajský súd v tom istom uznesení, taktiež v súvislosti s rozhodovaním o väzbe spoluobvineného, skonštatoval aj to, že *„osoby podozrivé z páchania trestnej prejednávanej činnosti boli zadržané, dokazovanie na súde I. stupňa bolo v prevažnej časti vykonané, pričom v súčasnej dobe už zo žiadneho z doteraz vykonaných dôkazov nevyplýva dôvodnosť obavy z pokračovania v páchaní trestnej činnosti a ďalšie trvanie väzby nie je možné opierať iba o existenciu dôkazov, ktoré súd I. stupňa bude hodnotiť v rámci dokazovania v merite veci“*.

Krajský súd v napadnutom uznesení však podľa sťažovateľa *„pristupuje k prietahom v konaní, ktoré prvostupňovému súdu vytkol v uznesení č. k. 1 Toš/99/2013-2826 zo dňa 15. 8. 2013 tak, že prakticky zo strany prvostupňového súdu spôsobené neboli, ale ich spôsobili obhajcovia*.

Vo vzťahu ku sťažovateľovi dokonca nevadilo Krajskému súdu v Nitre ani to, že o jeho sťažnosti bolo rozhodované Okresným súdom Nitra až 16. 9. 2013, hoci bola súdu doručená dňa 22. 8. 2013 a že právoplatne o nej rozhodoval až dňa 15. 10. 2013.“

Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje záver, že *„pre jedného z obžalovaných v tej istej trestnej veci platí, že súd konal s prietahmi, a pre sťažovateľa to isté zároveň neplatí, hoci trestné konanie prebieha v rovnakej trestnej veci a za rovnakých podmienok, a týka sa rovnakého dôvodu (R 59/1977)“*.

V spojitosti s uvedeným poukazuje sťažovateľ na to, že *„Súčasťou uvedeného*

princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (II. ÚS 243/05), pretože inak dochádza k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.“

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu jeho v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv podľa dohovoru, tvrdiac, že napadnuté uznesenie krajského súdu nespĺňa požiadavky a princípy spravodlivého konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, a vyznieva tak, že sa krajský súd „doslova snaží vyložiť dôvody svojho rozhodnutia č. k. 1 Toš/99/2013-2826 zo dňa 15. 8. 2013 inak než ich v rozhodnutí vyložil, čo vyznieva značne nepresvedčivo, nejasne a nezrozumiteľne, a nedáva odpoveď na zásadnú otázku, prečo vo vzťahu k jednému z obžalovaných boli súdom skonštatované prieťahy v konaní a vo vzťahu k inému z obžalovaných už nie, v čom sú odlišné podmienky pre posudzovanie inak zhodnej situácie“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ taktiež uviedol, že „sa domnieva“, že napadnutým uznesením krajského súdu v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzbe „nebol dodržaný buď rozvrh práce (to isté zloženie senátu od prvého rozhodovania o väzbe) alebo náhodný výber zákonného senátu pri každom jednom rozhodovaní o väzbe, čím došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa...“.

Sťažovateľ svoje domnienky odôvodňuje touto argumentáciou:

„O väzbe po podaní obžaloby rozhodoval prvýkrát Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1 Tos/72/2011-2142 zo dňa 22. 11. 2011 v zložení senátu JUDr. Štefan Hrvola (predseda senátu), JUDr. Ľubomíra Kubáňová a JUDr. Ingrid Kišacová, Dr. (a to aj o obžalovanom T. Š.).

Ďalej rozhodoval v rovnakom v zložení senátu uznesením č. k. 1 Tos/84/2012-2335 zo dňa 15. 8. 2012.

Pri uznesení č. k. 1 Toš/99/2013-2826 zo dňa 15. 8. 2013 však už súd rozhodoval v zložení senátu JUDr. Stanislav Libant (predseda senátu), JUDr. Zita Matyóová a JUDr. Ingrid Kišacová, Dr. (o obžalovanom T. Š.).

V súvislosti s uznesením č. k. 1 Tos/122/2013-2869 zo dňa 15. 10. 2013 súd opäť rozhodoval v inom zložení senátu, a to JUDr. Stanislav Libant (predseda senátu), JUDr. Štefan Hrvola a JUDr. Ingrid Kišacová, Dr., t. j. v inom zložení ako pri prvom rozhodovaní o väzbe, ako aj v inom zložení vo vzťahu k rozhodovaniu o prepustení z väzby T. Š., pričom o väzbe mal súd vždy rozhodovať buď v tom istom zložení senátu alebo mal postupovať tak, že pri každom rozhodovaní o väzbe mala byť vec pridelená senátu náhodným výberom, inak môže dochádzať k situáciám, že vedenie súdu môže každou zmenou rozvrhu práce (jeho dodatkom) určiť iného zákonného sudcu a dokonca aj iný senát.“

Sťažovateľ upriamuje pozornosť na to, že v súlade s rozvrhom práce krajského súdu, v prípade opätovného predkladania trestných spisov na rozhodnutie o sťažnostiach podaných proti rozhodnutiu o väzbe po podaní obžaloby tieto sa pridelia na konanie a rozhodnutie tomu senátu, ktorý v takejto veci po podaní obžaloby už rozhodoval.

Sťažovateľ poznamenáva, že „*Pri prvom predložení trestného spisu na rozhodnutie o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe súd rozhodoval uznesením č. k. 1 Tos/72/2011-2142 zo dňa 22. 11. 2011 v zložení senátu JUDr. Štefan Hrvola (predseda senátu), JUDr. Lubomíra Kubáňová a JUDr. Ingrid Kišacová, Dr., pričom v takomto zložení senátu mal súd rozhodovať aj v súvislosti s uznesením č. k. 1 Tos/122/2013-2869 zo dňa 15. 10. 2013, čo sa nestalo.*

Zásadnou otázkou teda je, či súd môže alebo nemôže neskoršími úpravami rozvrhu práce (jeho dodatkami) meniť zloženie senátu určeného pri prvom predložení spisu na rozhodnutie o sťažnosti o väzbe, sťažovateľ zastáva názor, že nie.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1 Tos/122/2013-2869 zo dňa 15. 10. 2013 porušil ústavné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy... a čl. 5 ods. 4 Dohovoru...“

Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1 Tos/122/2013-2869 zo dňa 15. 10. 2013 porušil tiež ústavné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... a ústavné právo na spravodlivé súdne konanie (aj porušenie článku čl. 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny... a najmä článku 6 ods. 1 Dohovoru...“

Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos/122/2013-2869 zo dňa 15. 10. 2013 sa zrušuje a sťažovateľ sa prepúšťa z väzby.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať aj takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 10. 1/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len preto, že nie je schopný dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 listiny napadnutým uznesením krajského súdu

1.1 Sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd uznesením z 15. augusta 2013 vo vzťahu k spoluobvinenému rozhodol za tých istých podmienok odlišne ako v jeho prípade, keď spoluobvineného v spoločnej trestnej veci prepustil z väzby na slobodu, pričom jeho sťažnosť zamietol. Rozhodnutie krajského súdu preto považuje za diskriminačné, nepresvedčivé, náležite neodôvodnené a za také, ktoré mu nedáva odpoveď, prečo vo vzťahu k inému obžalovanému boli krajským súdom skonštatované prietahy v konaní, a vo vzťahu k nemu už nie.

Čo sa týka námietky porušenia základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd poukazuje na to, že v zásade nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané, resp. nedostatočne vykonané, všeobecnými súdmi, a preto nie je jeho úlohou skúmať dôvodnosť prepustenia z väzby na slobodu jedného zo spoluobžalovaných a na druhej strane zamietnutie žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľa, keď podľa neho sú skutkové okolnosti v oboch prípadoch rovnaké.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci

nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že *„Súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na dôvody preventívnej a útekovvej väzby, konkrétne skutočnosti odôvodňujúce u obžalovaných N. T., M. F. a T. V. obavu z toho, že aj v tomto štádiu trestného konania budú na slobode pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie...“*.

Na základe predloženého spisového materiálu krajský súd dospel k názoru, že *„jednotliví obžalovaní mali nedovolené zadovážovať, prechovávať a tiež distribuovať omamné a psychotropné látky, keďže mali nelegálne pestovať indoorovým spôsobom rastliny rodu Cannabis v prenajatom dome v T... Tieto rastliny mali po vysušení a spracovaní distribuovať iným osobám. Hlavným organizátorom tohto konania mal byť obžalovaný N. T., ktorý mal financovať a organizovať zakladanie pestiarní v okresoch... a mal sa podieľať na pestovaní marihuany indoorovým spôsobom, zabezpečovať technologické zariadenia a prostriedky potrebné na rast rastlín a tiež riadiť ostatných obžalovaných.“*

Z vykonaných dôkazov taktiež vyplynulo, že obžalovaný M. F. mal byť s obžalovaným N. T. – hlavným organizátorom - v úzkom kontakte, pričom mal zabezpečovať potravínami osoby záhradníkov, ktorí mali byť umiestnení priamo v objektoch a starali sa o prevádzku a chod pestiarne. Obžalovaný M. F. mal tiež vyhľadávať vhodné objekty na pestovanie omamných látok a mal byť v kontakte s obžalovaným T. Š., ktorý mal zabezpečiť svoj vlastný objekt v obci...“.

S poukazom na uvedené boli aj podľa názoru krajského súdu *„dané dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obžalovaných... pretože z ich“*

konania vyplýva skutočne dôvodná obava, že budú na slobode pokračovať v uvedenom konaní, ktorým si mali zabezpečovať prostriedky na svoje živobytie“.

Konkrétne k námietke, ktorú sťažovateľ uplatnil aj v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu zo 16. septembra 2013, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, krajský súd uviedol:

„Pokiaľ ide o sťažnostné námietky obžalovaných..., ktorí poukazovali na prepustenie z väzby spoluobžalovaného T. Š., nadriadený súd poukazuje na to, že dôvodom pozitívneho rozhodnutia o žiadosti o prepustenie z väzby tohto obžalovaného bolo primárne nerešpektovanie vysloveného právneho názoru nadriadeného súdu, vysloveného v predchádzajúcom rozhodnutí, týkajúceho sa tohto obžalovaného. Nadriadený súd vytýkal súdu I. stupňa dôvodnosť trvania tzv. preventívnej väzby u obžalovaného T. Š. len z toho, že naďalej popiera spáchanie skutku, keďže medzi základné práva obžalovaného patrí rozhodnúť sa, či bude vypovedať, alebo či vypovedať odmietne, vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich a taktiež ho nemožno nútiť, aby sa k spáchaniu trestného činu priznal (§ 34, § 121 Tr. por. a čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky). Nadriadený súd tiež poukazoval na zásadu primeranosti väzby a dôvodnosti obavy vyplývajúcej z konania obžalovaného T. Š. spôsobom predpokladaným ustanovením § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., aj s ohľadom na vykonané dôkazy, vo vzťahu k jeho osobe, o ktorej žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval.“

Krajský súd k plynulosti a rýchlosti konania v trestnej veci sťažovateľa uviedol, že *„upozorňoval súd I. stupňa v predchádzajúcich rozhodnutiach na dôsledné dodržiavanie zásady zdržanlivosti a primeranosti podľa § 2 ods. 6 Tr. por., aj s poukazom na to, že niektoré z hlavných pojednávaní boli odročené z dôvodu prekážky na strane súdu, pre chorobu predsedu senátu či prísediacich. Toto je však potrebné považovať za objektívnu prekážku riadneho a urýchleného prejednávania veci. Nemožno tiež uprieť snahu súdu I. stupňa vykonať hlavné pojednávania aj v čase letných prázdnin – letných dovoleníek a určovanie termínov hlavných pojednávaní na viacero dní. V tejto súvislosti nemožno neviať do úvahy, že sa jedná o skupinovú trestnú vec, kde termín pojednávania je určovaný aj po dohode s obhajcami a prokurátorom. Napríklad pri odročovaní hlavného*

pojednávania na nový termín, tento nemohol byť určený na 13. 09. 2013 až 15. 09. 2013 pre prekážku na strane obhajcu Mgr. N., 19. 09. 2013 až 20. 09. 2013 pre prekážku na strane obhajcu JUDr. K., 08. 10. 2013 pre prekážku na strane obhajcu JUDr. G., 21. 10. 2013 pre prekážku na strane obhajcov JUDr. G., JUDr. K. a JUDr. O.

Pokiaľ ide o hlavné pojednávanie určené na dni 16. 09. 2013 a 19. 09. 2013 až 20. 09. 2013, toto nebolo vykonané z dôvodu neprítomnosti obhajcu Mgr. R. N., ktorý si predĺžil zahraničnú dovolenku a nezabezpečil za seba substituenta. Ďalšie pojednávanie, určené na 03. 10. 2014 a 04. 10. 2013 nebolo vykonané z dôvodu, že obhajca V. S. sa nachádzal mimo územia Slovenskej republiky a obžalovaný P. D. nesúhlasil, aby ho namiesto neho substitučne obhajoval obhajca JUDr. P. L. Tieto dôvody odročenia hlavných pojednávaní v žiadnom prípade nespôsobil súd, ale jednotlivé strany v konaní... “.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich v konkrétnych okolnostiach možno pokladať za udržateľné. A práve aj v tomto smere sa rozhodnutie krajského súdu z hľadiska sťažovateľovej námietky javí ako akceptovateľné.

Z citovanej časti napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že druhostupňový (sťažnostný) súd poukázal na okolnosti rozhodné na konštatovanie, že väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u sťažovateľa pretrvávajú, čo v konečnom dôsledku viedlo k zamietnutiu jeho sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Krajský súd uviedol, že jeho uznesenie z 15. augusta 2013 sa týkalo výlučne len spoluobvineného, o osobnej slobode ktorého bolo týmto uznesením rozhodované aj s ohľadom na vykonané dôkazy iba vo vzťahu k jeho osobe. Rozdielne malo byť aj postavenie sťažovateľa a spoluobvineného v hierarchickej štruktúre zločineckej skupiny, keď sťažovateľ mal byť v užšom kontakte s hlavným organizátorom zločineckej skupiny ako spoluobvinený. Z tohto hľadiska treba považovať pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa za zákonné, pretože sa udialo v súlade

s postupom a z dôvodov ustanovených v zákone a na základe rozhodnutia príslušného súdu.

Ústavný súd nemá žiadny dôvod spochybňovať právny názor vyslovený v uznesení krajského súdu z 15. augusta 2013 (ktorý v konečnom dôsledku viedol k prepusteniu spoluobvineného z väzby na slobodu), podľa ktorého dôvody prepustenia sú viazané výlučne na jeho osobu a nemôžu byť prenášané na iného spoluobvineného, tak ako sa domnieva sťažovateľ.

Ústavný súd teda nezistil taký výklad relevantných ustanovení procesného predpisu upravujúceho postup v trestnom konaní v označenom rozhodnutí krajského súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Vzhľadom na tieto dôvody ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a v čl. 8 ods. 2 listiny zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1.2 Sťažovateľ sa zároveň „domnieva“, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 16. septembra 2013 nerozhodol senát v zákonom zložení, a na podporu svojich domnienok chronologicky poukazuje na zloženie jednotlivých senátov tak, ako rozhodovali o jeho väzbe v období po podaní obžaloby (bližšie pozri citáciu z odôvodnenia sťažnosti na s. 4 a 5 tohto rozhodnutia).

Podľa názoru ústavného súdu z čl. 17 ods. 2 ústavy (nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon) možno vyvodiť, že obsahuje aj hmotnoprávne aspekty, okrem iného aj právo, aby o osobnej slobode rozhodol zákonný sudca.

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom určenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať do úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01).

Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon tejto funkcie, pričom bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06).

Podľa § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom, samosudcom a súdnym úradníkom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

Podľa rozvrhu práce krajského súdu na rok 2013 (bodu 2 časti V týkajúcej sa trestného úseku, ako aj toho istého bodu rozvrhu práce krajského súdu na rok 2012, a bodu 1 časti V rozvrhu práce krajského súdu na rok 2011) v prípade opätovného predkladania trestných spisov na rozhodnutie o sťažnostiach podaných proti rozhodnutiu o väzbe po podaní obžaloby sa tieto pridelia na konanie a rozhodnutie tomu senátu, ktorý v takejto veci po podaní obžaloby už rozhodoval.

Ústavný súd zistil, že v namietanom prípade o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o väzbe sťažovateľa rozhodol ten istý senát krajského súdu (1 Tos), ktorý už v jeho trestnej veci v predchádzajúcich prípadoch konal. Z rozvrhu práce krajského súdu na rok 2011, keď bolo prvýkrát rozhodované o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o jeho väzbe, vyplýva, že v rozhodnom čase boli sudcovia JUDr. Štefan Hrvola, JUDr. Ingrid Kišacová, Dr., a JUDr. Ľubomíra Kubáňová členmi senátu 1 Tos, ktorí aj o sťažnosti sťažovateľa rozhodli. V roku 2013 boli členmi senátu

JUDr. Stanislav Libant, JUDr. Ingrid Kišacová, Dr., a JUDr. Štefan Hrvola. Ak v súlade s rozvrhom práce medzi jednotlivými rozhodnutiami súdu došlo k zmene obsadenia senátu, nemožno to podľa názoru ústavného súdu považovať za porušenie základného práva na zákonného sudcu. V rámci rozvrhu práce teda môže dôjsť nielen k nastúpeniu náhradníka, ale aj k iným zmenám v zložení senátu, pokiaľ takáto zmena korešponduje s platným rozvrhom práce príslušného súdu.

Z uvedeného dôvodu preto nič nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľovho základného práva na zákonného sudcu, pretože krajský súd postupoval v súlade s § 50 ods. 1 a 2 a § 51 ods. 1 a 3 zákona o súdoch a s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 118/2005 Z. z. o náležitostiach rozvrhu práce v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol druhostupňový súd v senáte zloženom v súlade s rozvrhom práce, pričom táto vec mu bola pridelená v súlade s rozvrhom práce na rok 2013.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Navyše, sťažovateľ vyjadril námietku porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu len v rovine „*domnienok*“, ktoré podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za splnenie jeho povinnosti tvrdenia a povinnosti dôkaznej v zmysle § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti (ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) označil, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené aj jeho právo na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti jeho väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, avšak v odôvodnení svojej sťažnosti vo vzťahu k tejto námietke neuviedol žiadny ústavnoprávne relevantný argument, a preto je nepochybné, že sťažnosť v tejto časti neobsahuje riadne odôvodnenie (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Navyše, podľa ustálenej rozhodovacej praxe k porušeniu označeného práva sťažovateľa by mohlo dôjsť v dôsledku nečinnosti alebo nesprávnej činnosti všeobecného súdu (t. j. postupom), a nie samotným rozhodnutím (obdobne III. ÚS 143/05, III. ÚS 258/05).

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ je zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí a tiež ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že napadnuté uznesenie krajského súdu je rozhodnutím, ktorým ako nadriadený súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, t. j. je rozhodnutím o osobnej slobode.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, ako aj rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa osobná sloboda v súvislosti s rozhodovaním o väzbe a jej ďalšom trvaní chráni prostredníctvom ustanovení čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al. v. Belgicko* z 18. 6. 1971, séria A, č. 12, body 65, 67, 71, 72, 73, 75, 76, 77 atď.), resp. ustanovení čl. 17 ústavy, pretože tieto predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než akú má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 listiny). Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy totiž zahŕňajú tak hmotné, ako aj procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie či ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) garantujúce základné právo na súdnu ochranu (m. m. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti konštatoval, že sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním krajského súdu o predĺžení väzby namietal porušenie takých práv, ktoré na konanie a rozhodovanie o nej nie sú aplikovateľné, a preto k ich porušeniu nemohlo dôjsť vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom označenými právami a napadnutým uznesením krajského súdu.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v nej už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2014